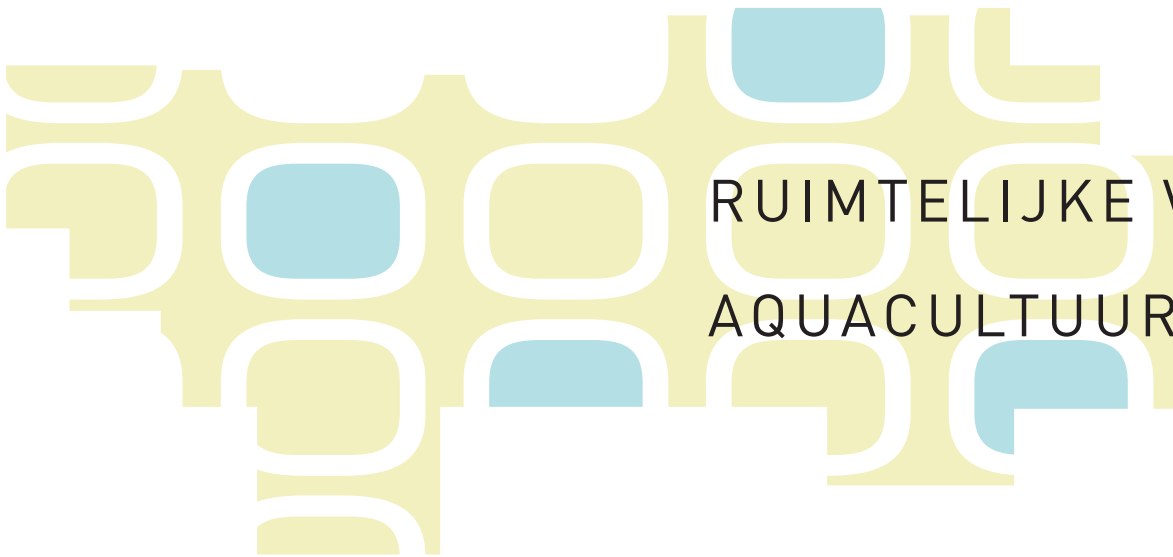

GEMEENTE NOORD-BEVELAND

RUIMTELIJKE VISIE

AQUACULTUUR COLIJNSPLAAT E.O.

Het Groene Woud 1
4331 NB Middelburg
tel. (0118) 63 17 00
fax (0118) 63 47 56

provincie@zeeland.nl
www.zeeland.nl

Voorstraat 31
4491 EV Wissenkerke
tel. 0113 377 377
fax 0113 377 300

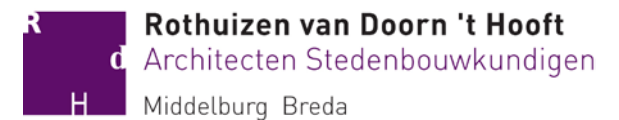
info@noord-beveland.nl
www.noord-beveland.nl

Ruimtelijke visie
Aquacultuur Colijnsplaat e.o.
23 juni 2011, NB1027

Stadsschuur 2
4331 KS Middelburg
tel. 0118 653 737
fax 0118 615 912

rdh@rdh.nl
www.rdh.nl

1. INLEIDING	5
2. ZOEKGEBIED	7
3. REGISSEERGEBIED	13
4. KERNGEBIED	17
5. STRATEGIE	23

topografische kaart Noord-Beveland

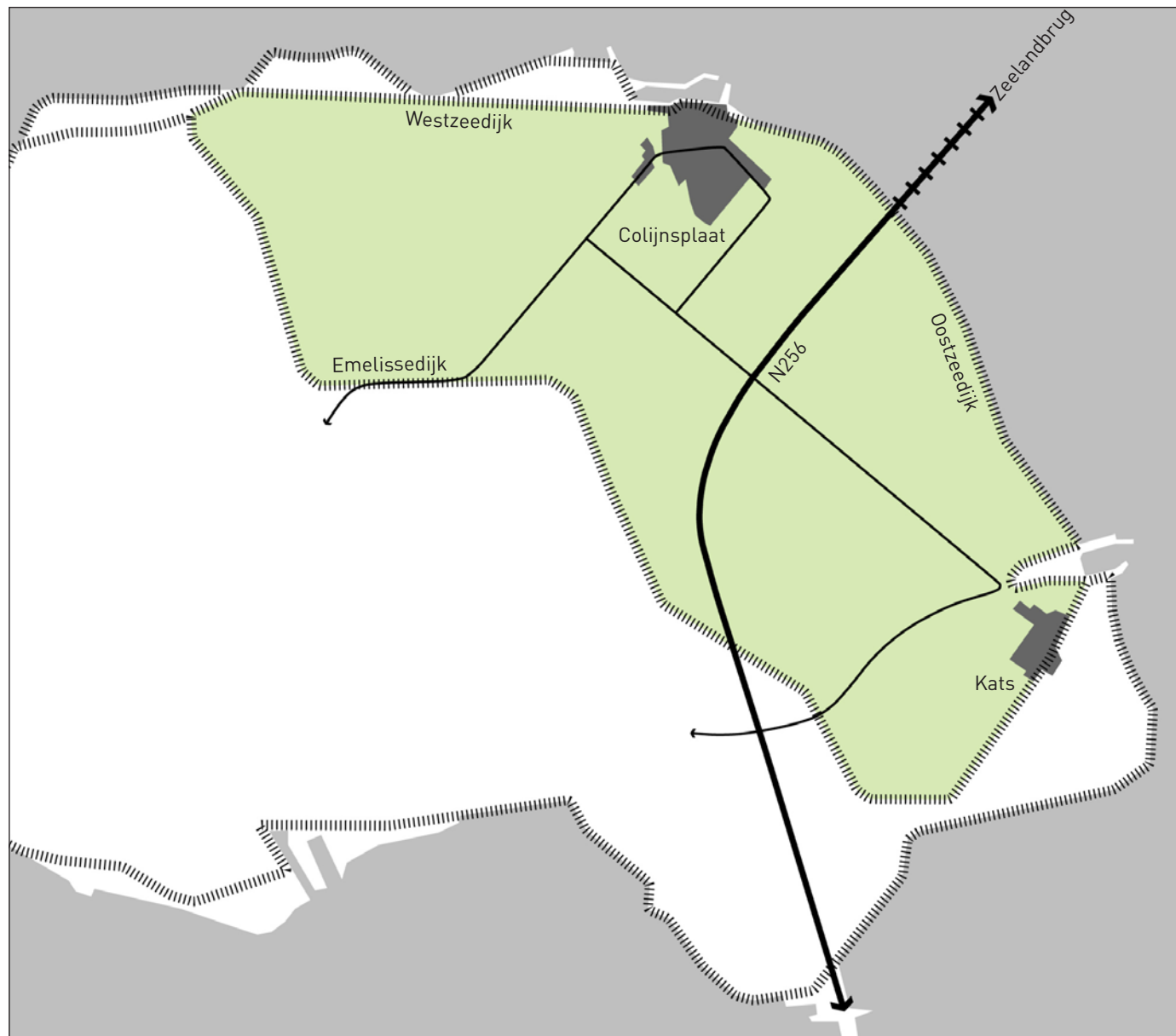
Het eiland Noord-Beveland heeft als één van de ruimtelijke kenmerken de openheid van het landschap. De landbouw speelt hierbij een belangrijke rol als hovenier van het landschap. Een bewaker van de ruimte, de schaal, de openheid en de rust. Een belangrijk uitgangspunt in de 'Structuurvisie Noord-Beveland 2008' is om voldoende landbouwareaal voor een gezonde bedrijfsvoering te waarborgen. Daarnaast moet de landbouw voldoende ruimte krijgen om zich te blijven ontwikkelen, innoveren en waar nodig verbreden. Een mogelijke ontwikkeling die hierbij genoemd wordt is de aquacultuur.

De ontwikkelingsmogelijkheden voor de aquacultuur gelden echter niet enkel voor Noord-Beveland. In 2009 heeft het kwaliteitsteam van de provincie Zeeland het advies "Naar een ruimtelijke strategie voor aquacultuur" uitgebracht. Hierin wordt een evenwicht gezocht, door enerzijds de potenties van deze bedrijfstak te benutten en tegelijkertijd de impact op de ontwikkeling van het Zeeuwse landschap te beteugelen. Om het advies van het kwaliteitsteam te vertalen in beleid hebben de provincie, het waterschap en de Zeeuwse gemeenten een convenant ondertekent. De visie heeft op provinciaal niveau reeds zijn vervolg gekregen in de facetherziening van het Omgevingsplan 2006-2009.

Colijnsplaat wordt in het advies van het provinciale kwaliteitsteam zowel als zoekgebied voor zoute bedrijventerreinen als voor clustering van aquacultuur in de verschijningsvorm van een vijverlandschap aangemerkt.

De voorliggende rapportage 'Ruimtelijke visie aquacultuur Colijnsplaat' vormt een logische uitwerking van de bovenstaande stukken. In deze rapportage zullen uitspraken worden gedaan betreffende de locatie, de inpassing en de verschijningsvorm van de bedrijfstak aquacultuur rond Colijnsplaat. Uitgangspunt hierbij is om aquacultuur voldoende kansen te bieden passend binnen het Noord-Bevelandse landschap.

Deze rapportage is tot stand gekomen in nauwe samenspraak tussen de gemeente Noord-Beveland en de provincie Zeeland. Het startpunt is niet volledig blanco, omdat er op Noord-Beveland al een aantal initiatieven rond aquacultuur gestart zijn. Deze initiatieven, Seafarm op de Jacobahaven te Kamperland, de zagerkwekerij in de Jonkvrouw Annapolder en het proefbedrijf van stichting Zeeuwse Tong aan de voet van de Zeelandbrug zijn slechts zeer gedeeltelijk in de omgeving van Colijnsplaat gestart. Met de initiatiefnemers heeft een gesprek plaatsgevonden om de gedachtegang achter de ruimtelijke visie op aquacultuur toe te lichten en te toetsen. Daarbij is het nadrukkelijk NIET de bedoeling de reeds gestarte initiatieven op enigerlei wijze te belemmeren, maar wel om duidelijkheid te creëren voor de ruimtelijke inpassing van nieuwe initiatieven. Dit is zowel in het belang van de overheden (gemeente en provincie) als van de aquacultuursector die gebaat is bij een groot draagvlak onder de bevolking voor nieuwe ontwikkelingen.

zoekgebied

2. ZOEKGEBIED

De adviesnota van het provinciale kwaliteitsteam kent een drietal strategieën: stimuleren, regisseren en uitsluiten. Per strategie worden uitspraken gedaan over de drie verschijningsvormen van aquacultuur. De verschijningsvormen zijn aquacultuur in bedrijfsbebouwing, agrarisch vijverlandschap en aquacultuur in een natuurlijke omgeving.

Voor het grootste deel van Noord-Beveland geldt de strategie regisseren. De inlagen langs de Oosterschelde, enkele kreken en in natuurkerngebieden in en rond het Veerse Meer worden hierbij uitgesloten. Aan de noordzijde van het eiland is de omgeving van Colijnsplaat, mede als gevolg van de sterke visserijtraditie, aangeduid als stimuleringsgebied. Enerzijds als zoekgebied voor zoute bedrijventerreinen en anderzijds als zoekgebied voor clustering van aquacultuur in het vijverlandschap. De kern Colijnsplaat vormt het vertrekpunt van deze visie.

Ruimtelijke typering van de verschillende verschijningsvormen van aquacultuur

Categorie 1: industriële aquacultuur in bedrijfsbebouwing

- aquacultuur bedreven in bedrijfsbebouwing;
- voornamelijk teelt van vis;
- intensieve vorm van aquacultuur;
- industriële uitstraling;
- verregaande specialisatie en optimalisatie van het productieproces.

Categorie 2: agrarisch vijverlandschap

- naar verwachting de meest voorkomende verschijningsvorm van aquacultuur;
- landschap van vijvers bekleed met folie, een intensieve padenstructuur en een afrastering van netten en hekken;
- verschillende teelten combineren, vis + zagers + schelpdieren + zilte gewassen + algen;
- bij combinatie van teelten kringlopen sluiten en restproducten hergebruiken;
- mogelijkheden voor integratie en meervoudigheid t.o.v. andere functies onderzoeken.

Categorie 3: Aquacultuur in natuurlijke omgeving

- extensieve teelt;
- klein onderdeel van de totale productie van aquacultuur;
- in het natuurlijke systeem oogsten;
- in aansluiting met natuurgebieden ontwikkelen;
- bufferzone tussen natuur en de rest van de omgeving.

kenmerken zoekgebied

De kern Colijnsplaat is gelegen in de Oud Noord-Beveland polder die in 1598 is ingepolderd. De polder wordt volledig begrensd door dijken en kent daardoor een sterke samenhang. Aan de noordzijde vormen de Westzeedijk en de Oostzeedijk de begrenzing tussen het land en de Oosterschelde. De Emelissedijk vormt de begrenzing tussen de Oud Noord-Beveland polder en de overige polders van het eiland Noord-Beveland. In deze polder is een tweetal kernen gelegen, Colijnsplaat en Kats.

De Oud Noord-Beveland polder kenmerkt zich door het open polderlandschap met een rationele en orthogonale verkaveling. Dit orthogonale karakter is tevens terug te vinden in de waterstructuur. Slechts enkele van de voormalige kreekken hebben hun natuurlijke loop behouden, de anderen zijn gekanaliseerd. Ook de wegenstructuur volgt de orthogonale verkaveling.

Het open polderlandschap bestaat voornamelijk uit landbouwgrond, afgewisseld met agrarische bouwblokken, die in het landschap leesbaar zijn door hun bebouwingsmassa en groene inpassing. Door de concentratie van de benodigde bedrijfsbebouwing op de bouwblokken blijft het omliggende polderlandschap vrij van bebouwing.

Met als vertrekpunt Colijnsplaat en de sterke ruimtelijke samenhang in de omliggende polder is de Oud Noord-Beveland polder benoemd als zoekgebied. Binnen dit zoekgebied is een aantal ruimtelijke kenmerken benoemd. Deze ruimtelijke kenmerken vormen de basis bij het benoemen van de gewenste verschijningsvormen van aquacultuur.

Ruimtelijke kenmerken Oud Noord-Beveland polder

- ligging aan de Oosterschelde
- Zeelandbrug (N256) als belangrijke verbinding
- dijkstructuur als natuurlijke begrenzing van het gebied
- openheid van het polderlandschap
- agrarisch gebruik
- agrarische bedrijven als (groene) eilanden in het open landschap
- orthogonaal karakter van de verkaveling
- gekanaliseerde waterstructuur
- kreekrestanten
- voorstraatdorp Colijnsplaat
- vissershaven Colijnsplaat
- de kern Kats
- werkhaven Kats

haven Colijnsplaat

voorstraat Colijnsplaat

Strategieën:

 B. Stimuleren

 A. Regisseren

 Uitsluiten

studiegebied

Binnen het zoekgebied is een aantal ruimtelijke elementen te benoemen die op voorhand uitgesloten worden voor aquacultuur. De strategie uitsluiten is hierop van toepassing. Het gaat om de dijken, de infrastructuur, het water en de natuur evenals de kernen inclusief de directe invloedzone vanuit de woonomgeving.

Voor de rest van het zoekgebied geldt dat het open karakter van het agrarische landschap als één van de belangrijkste ruimtelijke kenmerken genoemd kan worden. De toepassing van aquacultuur in dit gebied dient dan ook ondergeschikt te zijn. Daartoe wordt het grootste deel van het zoekgebied aangeduid als regisseergebied, waar aquacultuur in beperkte mate direct mogelijk wordt gemaakt.

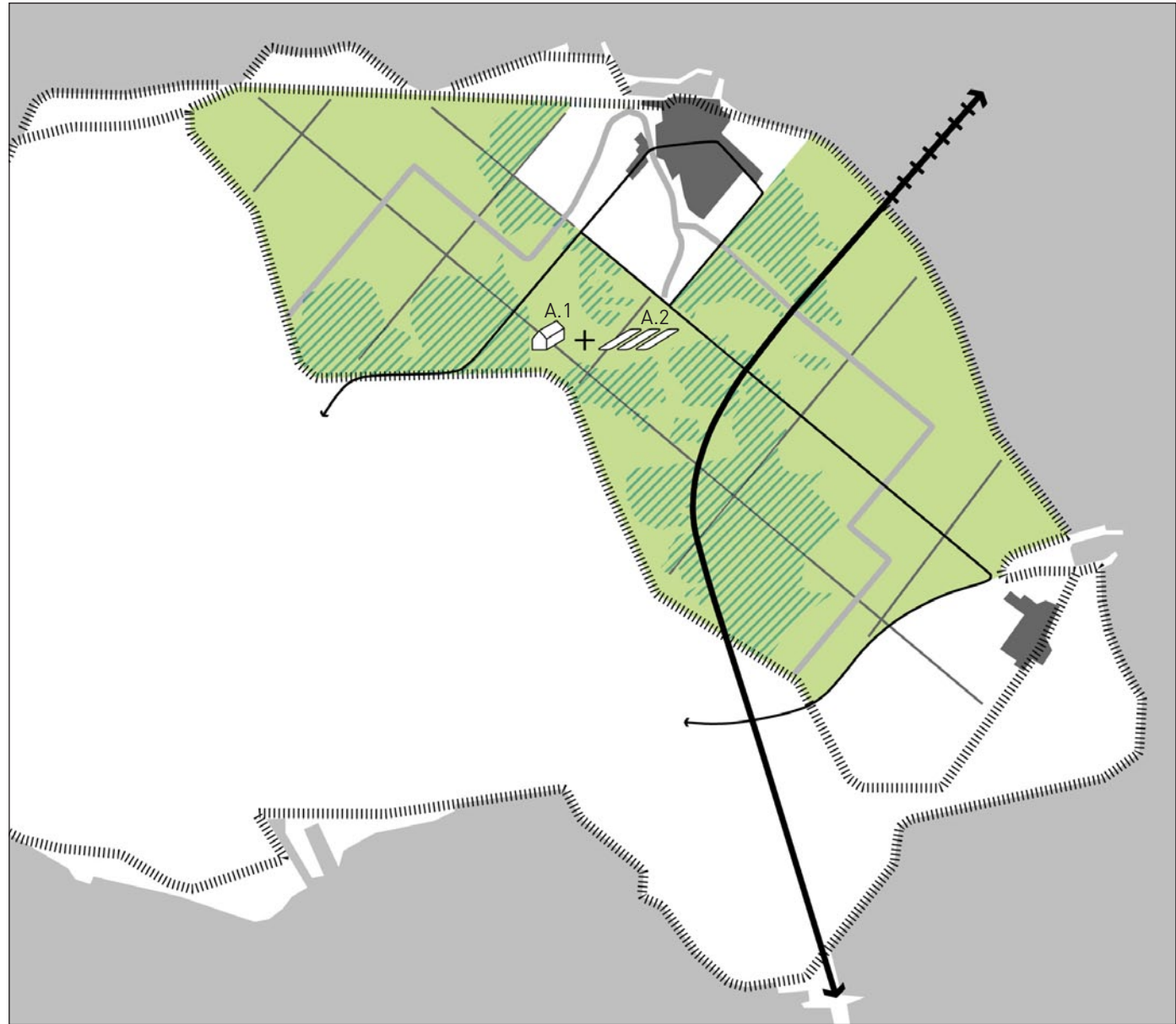
Binnen het zoekgebied is een kerngebied te onderscheiden, waar een intensievere toepassing van aquacultuur mogelijk is. Dit kerngebied ligt in de nabijheid van de Oosterschelde en kent in samenhang hiermee ook een aantal grootschalige elementen, zoals de Zeelandbrug en de zeedijk. Het kerngebied sluit tevens aan bij het bedrijventerrein van Colijnsplaat wat de mogelijkheden biedt om ook de haven van Colijnsplaat erbij te betrekken.

In de volgende hoofdstukken wordt voor beide gebieden aangegeven welke ruimte wordt geboden voor aquacultuur en welke ruimtelijke randvoorwaarden hierbij gehanteerd dienen te worden.

Van de reeds eerder genoemde bestaande initiatieven, is de proefboerderij van stichting Zeeuwse Tong aan de voet van de Zeelandbrug gelegen in het stimuleergebied. Dit betekent dat aan dit initiatief de maximale ruimte, zoals benoemd in deze visie, wordt geboden om zich in de toekomst verder te ontwikkelen.

De andere bestaande initiatieven, Seafarm op de Jacobahaven te Kamperland en de zagerkwekerij in de Jonkvrouw Annapolder, vallen buiten het regisseur- en stimuleergebied zoals benoemd in de voorliggende visie. Zoals in de inleiding vermeld is, richt deze visie zich op nieuwe initiatieven en is het nadrukkelijk niet de bedoeling om reeds gestarte initiatieven te belemmeren. De zagerkwekerij in de Jonkvrouw Annapolder betreft een bestaand bedrijf op een kansrijke locatie. Het aanwezige vijverlandschap heeft dan ook de uitbreidingsmogelijkheid, om via een ontheffing door te groeien tot 10 hectare. Seafarm op de Jacobahaven te Kamperland betreft industriële aquacultuur in bedrijfsbebouwing. De mogelijke toekomstige ontwikkeling van Seafarm op de huidige locatie zal afzonderlijk bekeken worden.

- A. Regisseergebied
- zeer geringe tot geringe
belvorming zoetwatervoorraad

regisseergebied (bron zoetwatervoorraad: Waterkansenkaart Zeeland (<http://zldags.zeeland.nl/geo>))

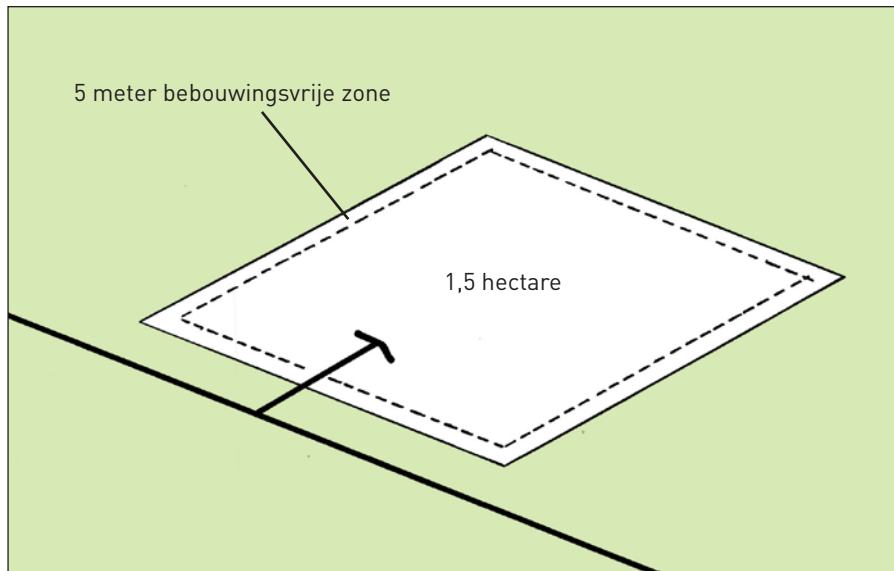
3. REGISSEERGEBIED

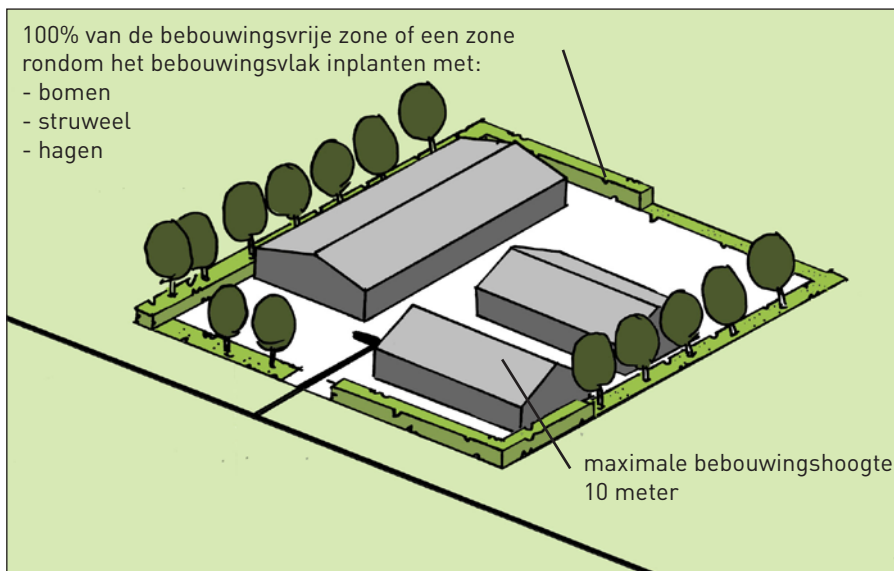
Het regisseergebied biedt kansen voor aquacultuur binnen het bestaande agrarische landschap. De realisatie van industriële aquacultuur in bedrijfsbebouwing (categorie 1) is gebonden aan bestaande bedrijfslocaties. Zowel op een bestaand agrarisch bouwvlak of op een bestaand bedrijventerrein wordt de realisatie toegestaan. In aansluiting op een bestaand bouwblok wordt tevens de ruimte geboden om een agrarisch vijverlandschap (categorie 2) met een maximale oppervlakte van 3 hectare te realiseren.

De realisatie van zowel industriële aquacultuur in bedrijfsbebouwing als het agrarisch vijverlandschap moet passen in het huidige open agrarisch landschap. Om dit te waarborgen is een aantal ruimtelijke randvoorwaarden per verschijningsvorm opgenomen.

In het algemeen geldt dat gebieden met zoetwater in de ondergrond niet wenselijk zijn als locatie voor aquacultuur. De blauw gearceerde gebieden zijn gemarkeerd als zeer geringe tot geringe belvorming van de zoetwatervoorraad. Bij de verdere uitwerking van een mogelijke locatie zal dit indien nodig nader onderzocht moeten worden.

bebouwingsvlak

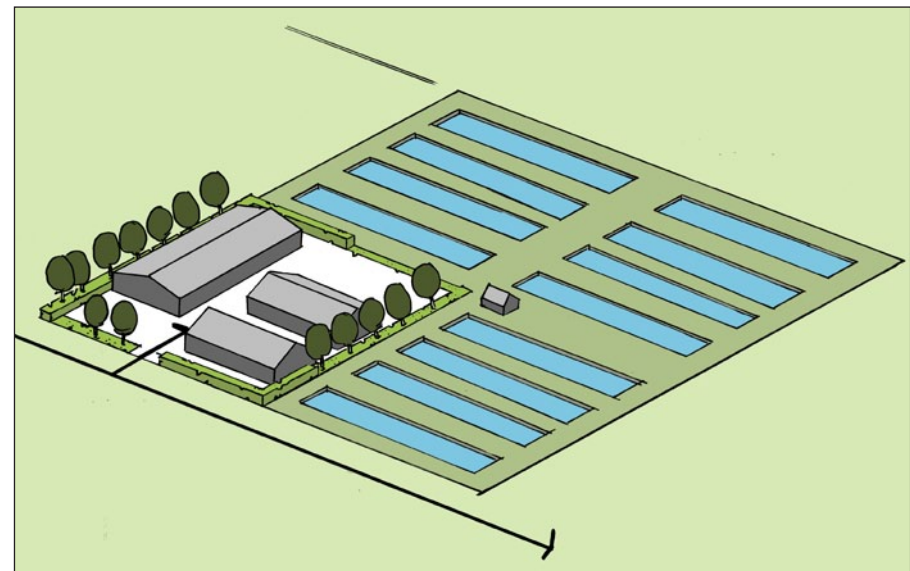

landschappelijke inpassing en bebouwing

A.1

Ruimtelijke randvoorwaarden industriële aquacultuur in bedrijfsbebouwing

- realisatie op een bestaand agrarisch bouwblok;
- bestaand agrarische bouwblok als referentie voor de opzet, verschijningsvorm en inpassing in de omgeving;
- directe ontsluiting vanaf bestaande infrastructuur;
- aansluiten bij het orthogonaal patroon;
- groene inpassing van de bebouwingscluster;
- maximale oppervlakte bouwblok 1,5 hectare;
- maximale bouwhoogte bedraagt 10 meter;
- maximaal 2.000 m² industriële aquacultuur in bedrijfsbebouwing als neventak bij een agrarisch bedrijf
- als nieuwe economische drager is hergebruik van de bestaande bebouwing mogelijk.

vijverlandschap naast bouwblok

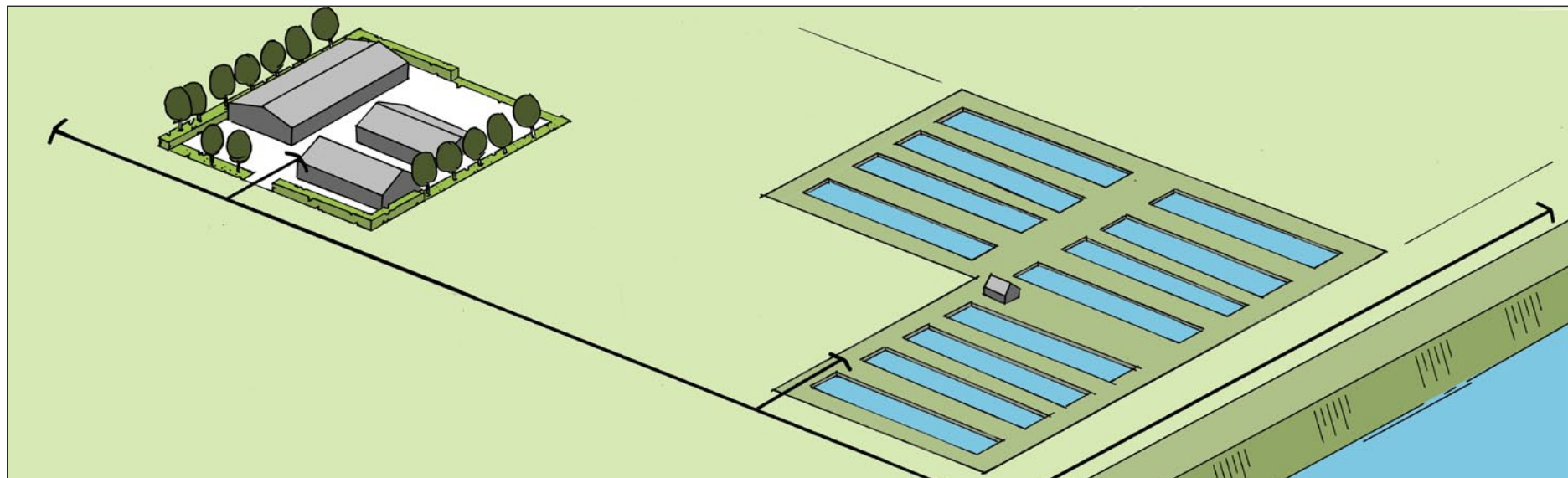
A.2

Ruimtelijke randvoorwaarden agrarisch vijverlandschap

- aansluiten bij een bestaand bouwblok;
- inpassing in het open agrarisch landschap;
- aansluiten bij het orthogonale patroon;
- maximale oppervlakte bouwblok bedraagt 3 hectare;
- eenduidige en compacte bouwmassa;
- bouwvolume 1 laag met kap (max. 6 meter);
- maximaal 50 m² bebouwing;
- netten worden laag over de bassins gespannen;
- geen hekken als erfafscheiding, mogelijk alternatief is een ringsloot ter beveiliging;
- geen beplanting als landschappelijke inpassing toepassen, mogelijk alternatief zijn bescheiden dijkjes.

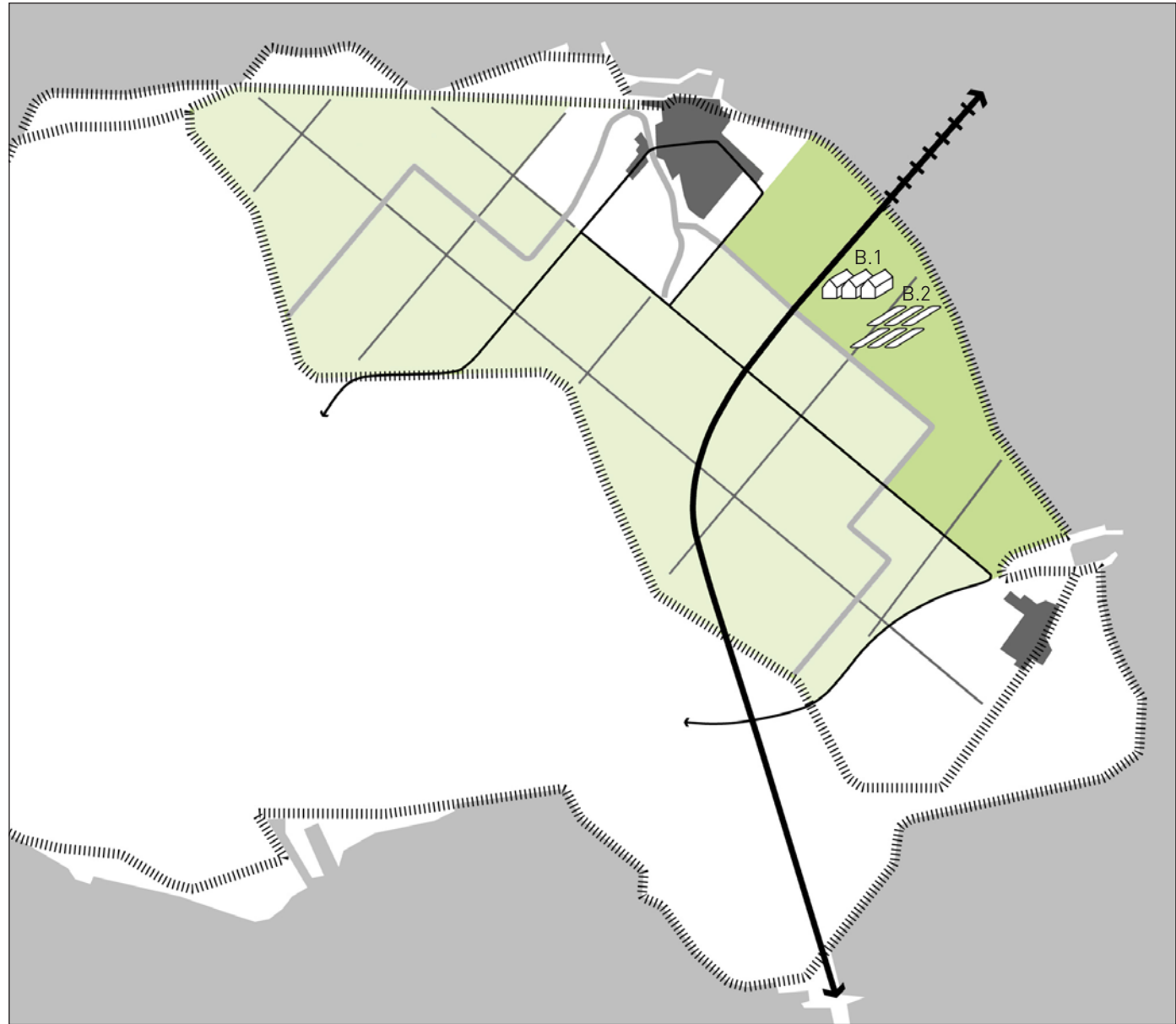
Loskoppeling vijverlandschap en bouwblok

- mogelijkheid om vijverlandschap op afstand van het bouwblok te realiseren via een ontheffing;
- motivering van de noodzaak in relatie tot het ontbreken van beschikbaarheid van zout water;
- tussen de verschillende vijverlandschappen een afstand van minimaal 500 meter aanhouden;
- een kleinere afstand kan op basis van een goede motivering in individuele gevallen worden toegestaan.

vijverlandschap op afstand van bouwblok

- A. Regisseergebiet
- B. Kerngebiet

kerngebiet

4. KERNGEBIED

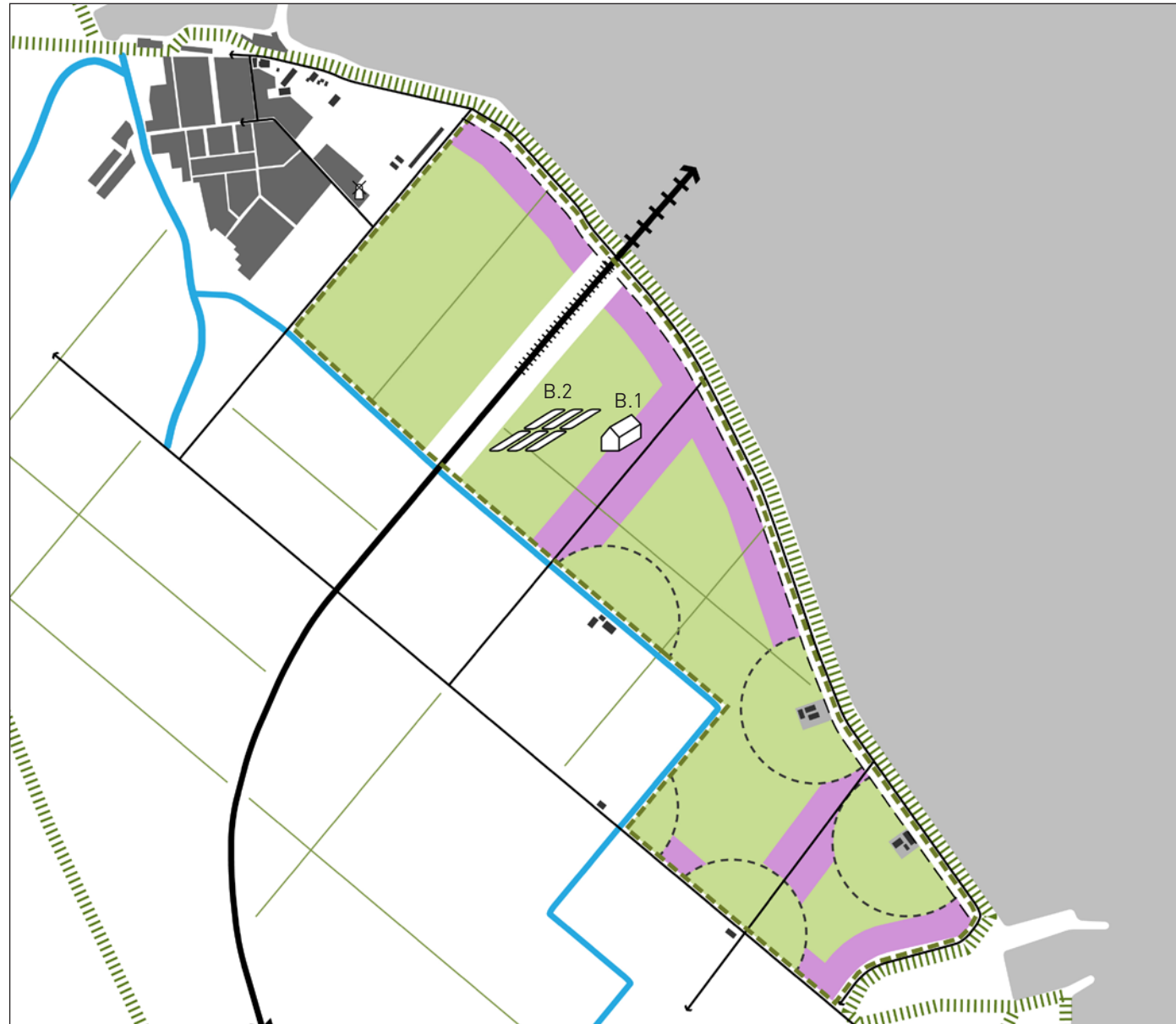

In het kerngebied wordt aquacultuur gestimuleerd, met extra mogelijkheden buiten de reeds genoemde mogelijkheden in het regisseergebied. Voor de realisatie van industriële aquacultuur in bedrijfsbebouwing (categorie 1) is in het kerngebied ruimte voor een viertal “nieuwe bouwblokken”. De nieuwe bouwblokken zullen wat betreft de opzet, verschijningsvorm en inpassing in de omgeving refereren aan de bestaande agrarische bouwblokken. Op een bouwblok kan één bedrijf zich vestigen maar wordt tevens de mogelijkheid geboden om als bedrijventerrein te functioneren. Hierbij kunnen dus verschillende bedrijven zich binnen één bouwblok vestigen.

In het kerngebied wordt verder ruimte geboden voor de grootschalige ontwikkeling van het agrarisch vijverlandschap (categorie 2). Het gaat hierbij om een gebiedsontwikkeling waarbij het vijverlandschap in relatie tot diens omgeving op integrale wijze wordt ontwikkeld. In het kerngebied gelden geen beperkingen met betrekking tot de omvang van het agrarisch vijverlandschap.

De realisatie van zowel industriële aquacultuur in bedrijfsbebouwing als het agrarisch vijverlandschap moet passen in het huidige open agrarisch landschap. Om dit te waarborgen is een aantal ruimtelijke randvoorwaarden per verschijningsvorm opgenomen.

- B. Kerngebied
- zone voor industriële aquacultuur op een bouwblok
- zone voor agrarisch vijverlandschap
- bestaande agrarische bouwblokken
- afstand tot bestaande agrarische bouwblokken
- beschermingszone waterkering

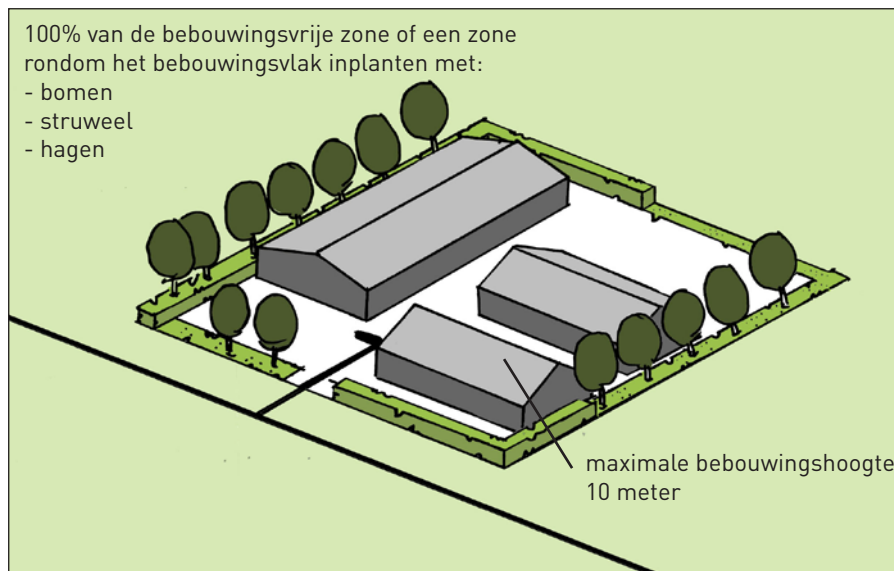

industriële aquacultuur op een bouwblok en agrarisch vijverlandschap in het kerngebied

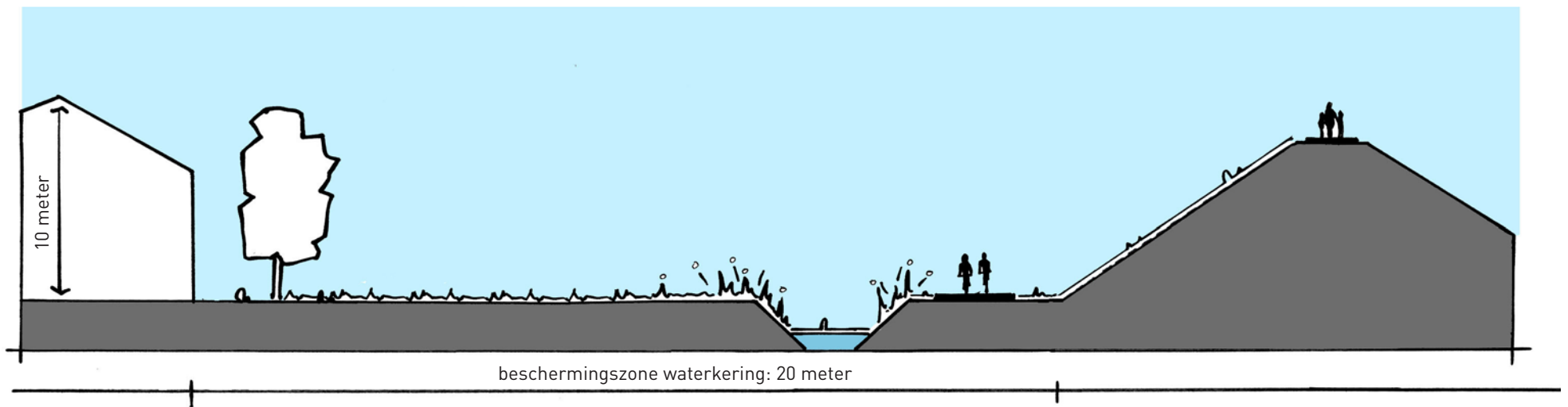

B.1 Ruimtelijke randvoorwaarden industriële aquacultuur op een bouwblok

- realisatie op een bestaand of een nieuw op te richten bouwblok;
- bestaand agrarische bouwblok als referentie voor de opzet, verschijningsvorm en inpassing in de omgeving;
- maximaal 4 nieuwe bouwblokken in het kerngebied;
- minimale afstand tussen bouwblokken bedraagt 250 meter;
- directe ontsluiting vanaf bestaande infrastructuur;
- aansluiten bij het orthogonale patroon;
- groene inpassing van het bebouwingscluster;
- maximale oppervlakte bouwblok bedraagt 1,5 hectare;
- maximale bouwhoogte bedraagt 10 meter;
- meerdere bedrijven per bouwblok mogelijk.

ruimtelijke inpassing bouwblok

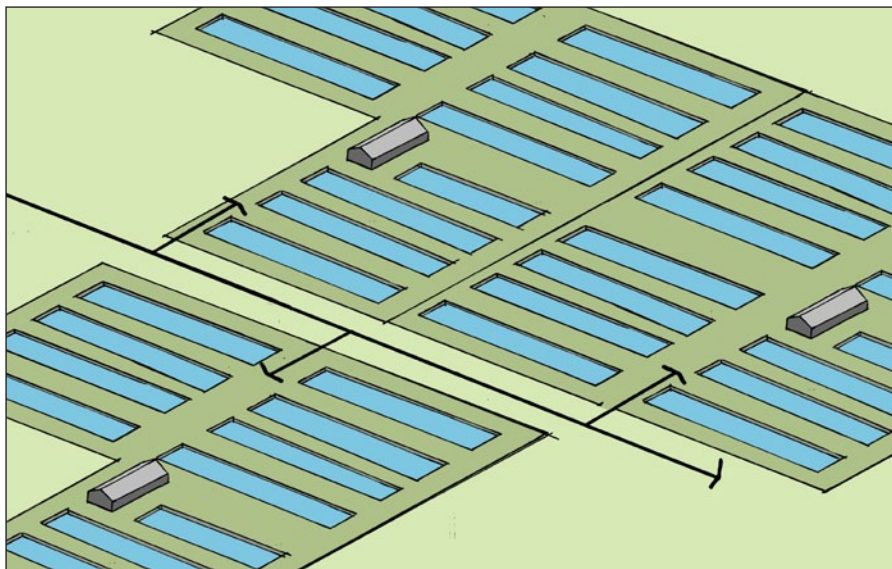
doorsnede land-dijk-water

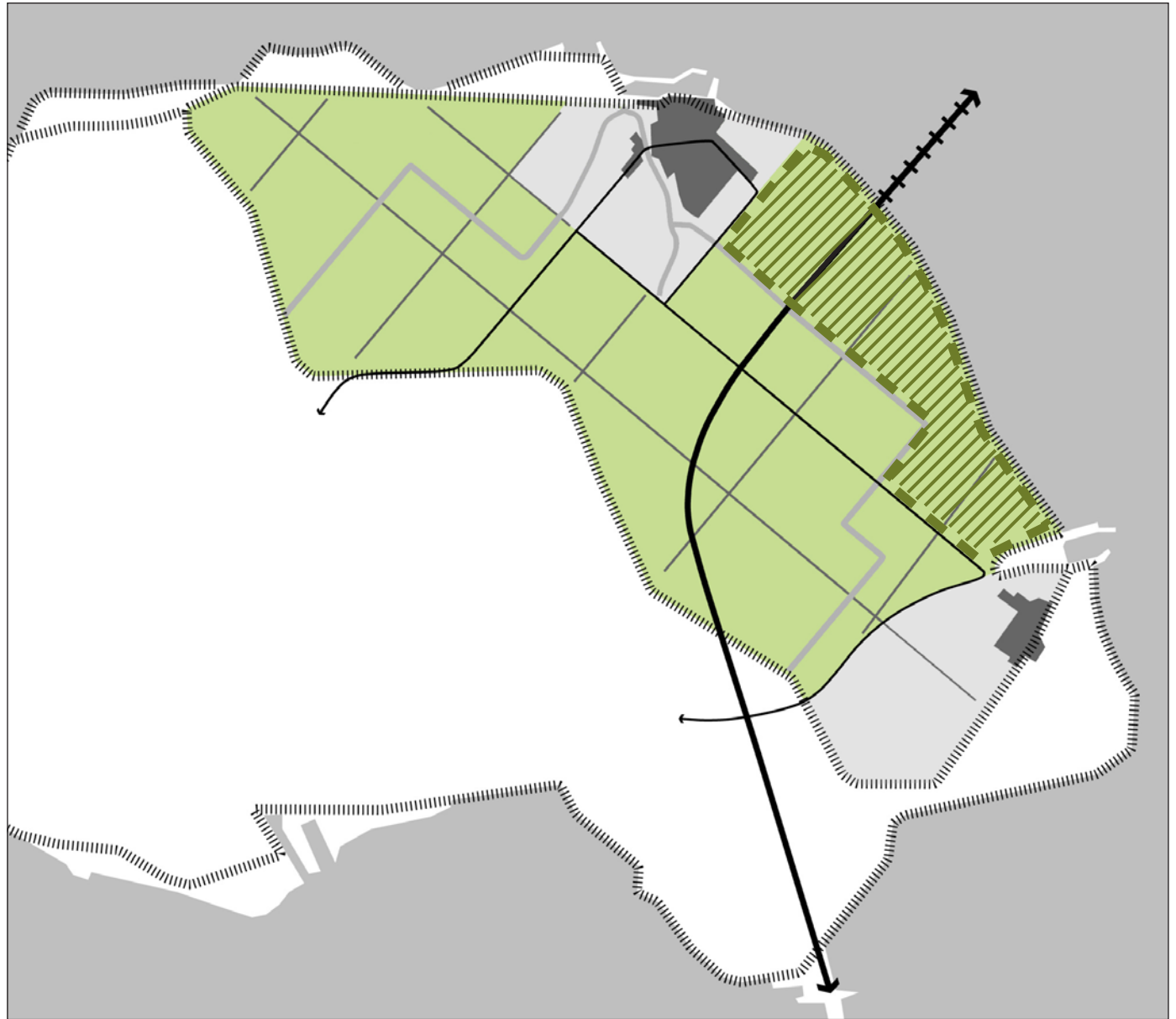
B.2

Ruimtelijke randvoorwaarden agrarisch vijverlandschap

- inpassing in het open agrarisch landschap;
- aansluiten bij het orthogonale patroon;
- bestaande infrastructuur is bepalend voor de maximale maat van het vijverlandschap;
- eenduidige en compacte bouwmassa;
- maximale bouwhoogte bedraagt 7 meter;
- maximaal 50 m² bebouwing, in uitzonderingsgevallen is maatwerk mogelijk, mits landschappelijk ingepast;
- directe ontsluiting vanaf de bestaande infrastructuur;
- indien de bebouwing gesitueerd is op een bouwvlak (B.1. bouwblok) is een directe ontsluiting vanaf de bestaande infrastructuur niet vereist;
- netten worden laag over de bassins gespannen;
- geen hekken als erfafscheiding, mogelijk alternatief is een ringsloot ter beveiliging;
- geen beplanting als landschappelijke inpassing toepassen, mogelijk alternatief zijn bescheiden dijkjes.

vijverlandschap in het kerngebied

strategie

Met voorliggende studie wordt verder invulling gegeven aan het beleid om aquacultuur in Zeeland op een evenwichtige manier te stimuleren. Voorop staat dat aquacultuur gezien wordt als een kans op vernieuwing in de van oudsher in Nederland sterk vertegenwoordigde land- en tuinbouwsector, die bij uitstek past in de zuidwestelijke Delta van Nederland. De afgelopen jaren en de komende jaren staan sterk in het teken van pionieren, waarbij zo min mogelijk belemmeringen worden opgelegd en vernieuwing te stimuleren. Ondernemers die willen pionieren, wordt geadviseerd aansluiting te zoeken bij de Stichting Zeeuwse Tong, teneinde informatie uit te wisselen.

Het valt te verwachten dat binnen nu en enkele jaren grootschaliger ontwikkelingen een plaats vragen in de Delta. De provincie Zeeland heeft daar al op geanticipeerd door het advies van het provinciale kwaliteitsteam in beleid om te zetten.

Voor Noord-Beveland betekent dit dat aquacultuur – met uitzondering van de inlagen langs de Oosterschelde, enkele krekens en natuurkerngebieden in en rond het Veerse Meer – als een kans wordt beschouwd. In het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan “Landelijk gebied 2011” wordt aquacultuur via een algemene ontheffingsregeling mogelijk gemaakt. Daarbij gelden de ruimtelijke voorwaarden zoals die in dit document aan regisseergebieden worden gesteld.

Specifiek voor het gebied rond Colijnsplaat is nader bekeken op welke wijze invulling kan worden gegeven aan de aanwijzing van de omgeving van Colijnsplaat voor stimulering van aquacultuur. Daartoe is een zoekgebied aangegeven dat grotendeels als regisseergebied wordt aangeduid. In dit regisseergebied binnen de Oud Noord-Bevelandpolder wordt aquacultuur in het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan “Landelijk gebied 2011” rechtstreeks toegestaan, waarbij de ruimtelijke voorwaarden in de regels

worden vertaald. Dit biedt aan initiatiefnemers het voordeel dat er op voorhand helderheid is welke zones de voorkeur hebben. Het regisseergebied is voldoende groot van omvang en bevat voldoende bestaande bouwblokken, zodat er geen onderhandelingsposities ontstaan waarbij slechts enkele bestaande eigenaren ontwikkelingsmogelijkheden hebben.

Het aangewezen kerngebied is eveneens van voldoende omvang om vooralsnog een stevige ontwikkeling van de aquacultuur te faciliteren. Daarbij is zowel ruimte op bestaande bouwblokken als ruimte voor nieuwe bouwblokken. Hiermee ontstaat een evenwichtige situatie op de grondmarkt, waarbij initiatiefnemers in de aquacultuur niet afhankelijk zijn van een (te) beperkt aantal grondeigenaren. Ten slotte bieden de spelregels voldoende zekerheid voor omwonenden en recreanten, dat de hoog gewaardeerde openheid van het landelijk gebied blijft bestaan. Daarmee hebben gemeente en provincie aan alle voorwaarden voldaan en wordt de mogelijkheid geboden om de aquacultuur tot ontwikkeling te laten komen; de invulling van die ontwikkelingen ligt bij (ondernemers in) de sector zelf! Extra ondersteuning vanuit gemeente en provincie is daarbij – met uitzondering van eventuele cofinanciering van Europese middelen in het kader van het Visserijfonds – niet aan de orde.

Het verdient aanbeveling om onder meer via de Stichting Zeeuwse Tong duidelijk te maken welke bouwblokken direct kunnen worden benut voor aquacultuur en onder welke voorwaarden. Gelet op de keuze om geen zout bedrijventerrein te realiseren, maar een moderne invulling aan het landelijk gebied te geven, wordt voorgesteld de visie en de daaraan gekoppelde bestemmingsplanregeling onder de aandacht te brengen van agrarische bedrijven en agrarische makelaars. Voorgesteld wordt deze informatie-verstrekking te koppelen aan de procedure voor het bestemmingsplan “Landelijk gebied 2011”.